

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Кафедра кримінального процесу

ДОКАЗУВАННЯ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕНІ

Навчально-методичні матеріали для підготовки здобувачів ступеня вищої освіти магістр для підрозділів кримінальної поліції та органів досудового розслідування Навчально-наукового інституту №1 за спеціальністю «Право» (081)

КИЇВ 2018

Укладачі:

О. Є. Омельченко, професор кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент;

Д. П. Письменний, професор кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, професор, заслужений юрист України.

Відповідальний редактор:

В. В. Рожнова завідувач кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент.

Доказування у кримінальному проваджені: [Навчально-метод. матеріали для здобувачів ступеня вищої освіти магістр для підрозділів кримінальної поліції та органів досудового розслідування ННІ № 1 НАВС за спеціальністю «Право» (081)] / В. В. Рожнова, О. Є. Омельченко, Д. П. Письменний. – К. : Національна академія внутрішніх справ, 2018. – 44 с.

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна: «Доказування у кримінальному провадженні»

Курс	Характеристика дисципліни
Кількість залікових кредитів, відповідних ECTS: 3 Загальна кількість годин: 90 Тижневих годин: 4	Рік підготовки: 2 Семестр: 1 Лекції: 10 Семінарські заняття: 30 Практичні заняття: 20 Самостійна робота: 12 Індивідуальна робота: 18 Вид контролю: залік

Навчальна дисципліна «Доказування в кримінальному провадженні» передбачає опанування слухачами необхідного обсягу теоретичних знань та практичних навичок щодо здійснення кримінально-процесуального доказування у кримінальному провадженні. Інститут доказового права був і залишається одним із важливих інститутів у кримінальному судочинстві та кримінально-процесуальній науці. Особливого значення цей інститут набуває на стадії досудового розслідування, де й відбувається найбільш об'ємна діяльність органів і посадових осіб, уповноважених державою здійснювати кримінальне провадження. Саме на цій стадії у результаті збирання, перевірки й оцінки фактичних даних встановлюються обставини вчиненого кримінального правопорушення та особа, яка його вчинила, створюються умови для належного відправлення правосуддя. Під час досудового розслідування, на підставі сформованих доказів, суб'єктами доказування приймається абсолютна більшість рішень, у тому числі й про недоцільність подальшого кримінального провадження, що дозволяє не допустити невинуватих витрат, зусиль і часу правоохоронних органів, забезпечити надійний захист прав і законних інтересів учасників кримінального провадження.

Метою дисципліни є засвоєння понятійного апарату, сутності та змісту доказування у кримінальному провадженні, особливостей доказування в особливих порядках кримінального провадження.

Навчальна дисципліна «Доказування в кримінальному провадженні» знаходиться у тісному зв'язку з іншими навчальними дисциплінами, перш за все, з кримінальним процесом, кримінальним, конституційним правом, криміналістикою, кримінологією, оперативно-розшуковою діяльністю тощо. При вивченні дисципліни слухачі мають активно використовувати знання щодо завдань, компетенцій, структури та повноважень органів досудового розслідування та прокуратури, які були ними отримані під час вивчення дисципліни «Судові та правоохоронні органи України».

При засвоєнні слухачами навчального матеріалу важливим є поглиблене вивчення запропонованих у програмі законодавчих та інших нормативно-правових актів, а також літературних джерел, дотримання вимог і рекомендацій, які пред'являються та надаються науково-педагогічними працівниками кафедри.

3. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ, ЗАВДАННЯ НА САМОСТІЙНУ ТА ІНДИВІДУАЛЬНУ РОБОТУ

Тема 1. Кримінальне процесуальне доказування як форма пізнання

Семінарські заняття – 4 год.

Індивідуальна робота – 2 год.

Ключові терміни та поняття до теми:

Доказування в кримінальному провадженні; доказування як форма пізнання; елементи процесу доказування; предмет доказування; суб'єкти доказування; моральні засади доказування.

Семінарське заняття 1.1

1. Поняття, суть і значення теорії доказів для кримінального провадження.
2. Місце теорії судових доказів у системі наукових знань.
3. Завдання кримінального процесуального законодавства і доказового права.
4. Моральні засади доказування.

Семінарське заняття 1.2

1. Кримінальне процесуальне доказування як різновид пізнавальної діяльності.
2. Збирання, перевірка та оцінка доказів і їх процесуальних джерел як елементи процесу доказування.
3. Предмет доказування.
4. Особливості доказування на стадії досудового розслідування.

Питання для самоконтролю:

1. Значення доказування у кримінальному процесі?
2. Співвідношення наукового пізнання і доказування.
3. Які завдання кримінального процесуального доказування?
4. Співвідношення доказового права і теорії судових доказів.
5. Елементи процесу доказування?
6. Моральні засади у доказуванні?
7. Суб'єкти доказування на стадії досудового розслідування?
8. Участь сторони захисту в процесі доказування.

Теми рефератів, доповідей:

1. Процесуальні проблеми доказування у сучасному кримінальному провадженні.
2. Усунення причин і умов, які сприяли вчиненню кримінального правопорушення у доказуванні.
3. Моральні засади доказування.
4. Сучасні напрями удосконалення доказування у кримінальному провадженні.

Завдання для індивідуальної роботи:

1. Складіть перелік науковців, які досліджували проблеми доказування з основними назвами їх наукових робіт.

2. Проаналізуйте обставини, які входять до предмету доказування і зазначте, які слідчі (розшукові) дії можуть бути використані для встановлення кожної з обставин.

Література до теми:

[4–6, 72–79, 94, 104, 107, 114, 120, 132]

Тема 2. Слідчі (розшукові) дії як засоби збирання доказів у кримінальному процесі

Семінарські заняття – 6 год.

Практичне заняття – 6 год.

Індивідуальна робота – 4 год.

Ключові терміни та поняття до теми:

Слідчі (розшукові) дії; допит; впізнання; відеоконференція; обшук; огляд; ексгумація трупа; слідчий експеримент; освідкування; експертиза.

Семінарське заняття 2.1

1. Поняття, види та система слідчих (розшукових) дій.
2. Класифікація слідчих (розшукових) дій.
3. Загальні процесуальні вимоги до проведення та оформлення слідчих (розшукових) дій.
4. Допит та його процесуальне оформлення.
5. Особливості виклику і допиту малолітньої або неповнолітньої особи.
6. Пред'явлення для впізнання та його види. Процесуальний порядок пред'явлення для впізнання.

Семінарське заняття 2.2

1. Особливості впізнання особи при забезпеченні безпеки учасників кримінального судочинства.
2. Проведення допиту та пред'явлення для впізнання в режимі відеоконференції.
3. Обшук та його види. Підстави і процесуальний порядок проведення обшуку.
4. Особливості проведення окремих видів обшуку. Процесуальний порядок оформлення результатів обшуку.
5. Огляд і його види. Процесуальний порядок проведення окремих видів огляду.

Семінарське заняття 2.3

1. Особливості проведення огляду трупа.
2. Ексгумація трупа, підстави і процесуальний порядок її проведення.

3. Слідчий експеримент.

4. Освідування і його види. Порядок проведення і оформлення окремих видів освідування.

5. Експертиза та підстави її проведення. Отримання зразків для проведення експертизи.

6. Негласні слідчі (розшукові) дії: поняття, підстави проведення та види негласних слідчих (розшукових) дій.

Практичне заняття 2.1

Під час самостійної підготовки слухачі письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

1. Під час огляду місця події на полі, коли слідчий за участю судово-медичного експерта перейшов до огляду трупа, поняття Петренко знепритомніла, побачивши знівечене обличчя загиблого.

Як бути слідчому, маючи на увазі, що огляд проводився у безлюдному місці, де були, крім самого слідчого, привезених понятих та експерта, ще два працівника поліції? Чи може він продовжити огляд з одним понятим?

2. Під час огляду місця події слідчим були запрошені в якості понятих помічник судді апеляційного суду м. Києва та співробітник Дарницького управління поліції Головного управління Національної поліції у м. Києві.

Оцініть дії слідчого.

3. Допитаний із застосуванням технічного засобу фіксування, свідок Федоренко запитав слідчого, чому він не заніс його показання до протоколу допиту, а лише обмежився вказівкою в протоколі про те, що застосовуються технічні засоби. Федоренко наполягав на тому, щоб його показання були внесені до протоколу. Втім, слідчий пояснив, що оскільки показання повністю фіксуються технічними засобами та будуть зберігатися на диску, який приєднують до протоколу допиту, вони обійдуться і без детального викладення показань у самому протоколі.

Оцініть дії слідчого. Які є форми фіксування кримінального провадження?

4. Під час розслідування зґвалтування неповнолітньої Бузько були розбіжності у показаннях потерпілої та свідків Іванюка та Денисюка. Слідчий викликав усіх трьох на одночасний допит. Під час допиту слідчий зачитав показання Бузько, які вона давала на попередньому допиті, та які, на його думку, були правдивими, перед тим, як було запропоновано дати показання учасникам цієї слідчої (розшукової) дії.

Оцініть дії слідчого. Чи дозволяється оголошення показань, наданих учасниками цієї слідчої (розшукової) дії на попередніх допитах?

Якщо так, то за яких умов? Чи має значення для проведення цього допиту те, що Бузько є неповнолітньою?

5. У кримінальному провадженні, яке здійснювалося у м. Києві, про завдання тяжких тілесних ушкоджень Титаренку, виникла необхідність одночасно допитати свідка Панова та підозрюваного Іванова, оскільки в їхніх показання, які були дані раніше, були виявлені суттєві суперечності. Свідок Панов на момент здійснення цього кримінального провадження відбував покарання у виправній колонії м. Житомира за вчинення умисного вбивства.

Яким чином можна провести одночасний допит Панова та Іванова?

6. Для проведення допиту неповнолітнього Паніна слідчий запросив для участі його батька та вчителя (класного керівника Паніна). До початку допиту неповнолітній заявив, що не бажає давати показання в присутності свого класного керівника, адже це може вплинути на його відносини з учителями у школі.

Як діяти слідчому в цій ситуації?

7. Слідчий протягом 2 годин допитував як свідка 13-річного Торопова в присутності його батька – вчителя біології середньої школи, де він навчається.

Чи були порушені слідчим вимоги закону щодо порядку допиту малолітнього свідка? Якщо так, то які саме?

8. Погорілого о 22 годині на вулиці пограбував невідомий чоловік, який відібрав у нього хутрову шапку та мобільний телефон. Потерпілий заявив слідчому, що він не може назвати точних прикмет грабіжника, оскільки на вулиці було темно. Проте, якби злочинця показали, то він би неодмінно впізнав його за сукупністю ознак, про що був складений відповідний протокол. Слідчий пред'явив Погорілому підозрюваного Марченка з двома іншими громадянами, які не мали різних відмінностей в зовнішності, віці та одязі. Потерпілий вказав на підозрюваного Марченка як на особу, яка його пограбувала, вказавши при цьому деякі додаткові прикмети, про які він забув повідомити під час допиту.

Оцініть дії слідчого.

Чи були порушені слідчим вимоги закону щодо пред'явлення особи для впізнання?

Практичне заняття 2.2

Під час самостійної підготовки слухачі письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

1. Слідчий, здійснюючи кримінальне провадження щодо викрадення майна з квартири Никодименко, маючи достатні дані про те, що викрадені речі можуть знаходитись у квартирі батька підозрюваного, за погодженням з прокурором звернувся до слідчого судді з клопотанням про проведення там обшуку. Під час обшуку, що проводився на підставі ухвали слідчого судді, була присутня запрошена слідчим потерпіла Никодименко. Серед інших речей, про які було вказано в ухвалі слідчого судді, слідчий вилучив також зимове жіноче пальто Никодименко, зникнення якого вона і не помітила, але запевняла, що воно належить саме їй. За

результатами проведення слідчої (розшукової) дії слідчий склав два протоколи . обшуку та пред'явлення речей для впізнання.

Оцініть дії слідчого і доказове значення протоколів.

Чи можна проводити обшук у осіб, які не є підозрюваними у кримінальному провадженні? Чи можна вилучати під час обшуку речі, про які прямо не вказано в ухвалі слідчого судді про дозвіл на обшук?

Якщо так, то які процесуальні дії з цими речами необхідно здійснити далі?

2. У квартирі Панасенка, який підозрювався в отруєнні громадян талієм, слідчий проводив обшук, застосовуючи при цьому безперервний відеозапис ходу проведення обшуку, у зв'язку з чим поняті не були запрошені для участі в цій слідчій (розшуковій) дії. Під час проведення обшуку слідчий помітив, що Панасенко кинув у кишеню своєї бабусі невеликий пакунок.

Як повинен діяти слідчий у цій ситуації? Чи дозволяє закон проводити обшук без участі понятих? Якщо так, то в яких випадках?

3. Огляд місця події за заявою про крадіжку з магазину слідчий провів за участю директора цього ж магазину. У протоколі огляду слідчий вказав, що невідомий злочинець проник до магазину, розбивши віконне скло. Частки розбитого скла слідчий зібрав у пакет для подальшого дослідження. Крім того, слідчий записав до протоколу, що згідно із заявою директора з каси магазину викрадено гроші, а саме 5 тисяч гривень. Біля магазину були виявлені сліди взуття. Слідчий не зафіксував їх, а лише вказав у протоколі, що, за словами директора магазину, ці сліди залишені ним самим.

Дайте оцінку діям слідчого.

4. Допитана у кримінальному провадженні про грабіж потерпіла Бузина повідомила, що одного із злочинців зможе легко впізнати за численними татуюваннями на руках та шиї. Бузина добре запам'ятала, що у одного із злочинців на середньому пальці лівої руки є татуювання у вигляді хреста.

Як перевірити показання потерпілої зважаючи на те, що підозрюваними у вчиненні цього кримінального правопорушення є Кузьменко та Потапенко?

5. За матеріалами кримінального провадження, розпочатого у результаті порушення правил безпеки руху, що призвело до зіткнення двох автомобілів і загибелі одного пасажирів, слідчий, з метою перевірки і уточнення відомостей, які мають значення для встановлення обставин кримінального правопорушення, вирішив провести слідчий експеримент за участю тих же автомобілів, які було відновлено. Відтворення дій та обставин цієї події знову призвело до зіткнення автомашин, через що дістав легкі тілесні ушкодження понятій (який сидів в одній з машин і спостерігав за розвитком подій), але підтвердило правдивість показань водія, який брав участь у слідчому експерименті.

Оцініть дії слідчого. Чи мають доказове значення результати цієї слідчої (розшукової) дії?

6. Бровкін підозрювався у вчиненні квартирної крадіжки шляхом проникнення через відчинене вікно. За заявою потерпілого серед викрадених речей був і телевізор “Sony”, документи на який ним були надані. Бровкін заперечував крадіжку телевізора, пояснюючи це тим, що великі габарити зазначеного телевізора, унеможливлюють винесення його через вікно квартири. Слідчий вирішив провести слідчий експеримент, проте потерпілий не погоджувався на проведення цієї слідчої (розшукової) дії у його житлі.

Чи можна провести слідчий експеримент у житлі особи, якщо вона заперечує проти цього? Який порядок проведення слідчого експерименту у наведеній ситуації?

7. Під час здійснення кримінального провадження щодо вчинення квартирної крадіжки Плахутою, який разом з матір'ю приїхав у Україну два роки тому з Молдови, виникла необхідність встановлення віку Плахути, у зв'язку з відсутністю у нього документів про його вік. Мати неповнолітнього заявила, що її синові ще не виповнилось 14 років, але відповідних документів (свідоцтва про народження) вона не має і не знає де вони можуть знаходитися.

Яких заходів має вжити слідчий для встановлення віку особи (Плахути) у цій ситуації?

8. Кирилюк підозрювався у вчиненні розбійного нападу. Слідчий звернув увагу на дивну поведінку Кирилюка, який не завжди логічно давав показання, забував про що говорив. У зв'язку з цим у слідчого виникли сумніви щодо його психічного стану.

Які процесуальні дії має здійснити слідчий в цій ситуації? Як повинен діяти слідчий, якщо Кирилюк відмовиться від участі у слідчій (розшуковій) дії, яку вирішить провести слідчий?

Практичне заняття 2.3

Під час самостійної підготовки слухачі письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

1. Соломін підозрювався у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 185 КК України (крадіжка). Викликаний для допиту як свідок батько підозрюваного відмовився давати показання про відомі йому обставини вчинення кримінального правопорушення сином.

Як повинен діяти слідчий в цій ситуації?

2. Під час проведення обшуку у кабінеті бухгалтера Кисилюк, слідчий побачив як бухгалтер Кисилюк сховала під власним одягом накладну, яка має значення для кримінального провадження. Слідчий запропонував бухгалтеру повернути накладну, інакше – він буде змушений її обшукати. Бухгалтер Кисилюк відмовилась повернути накладну, заявивши, що обшукувати її без ухвали слідчого судді слідчий не має права.

Як повинен діяти слідчий в цій ситуації?

Чи передбачений кримінальним процесуальним законодавством обшук особи? Якщо так, то який процесуальний порядок проведення цієї слідчої (розшукової) дії?

3. У кареті швидкої допомоги потерпілий Ворона розповів лікарю Хромову хто і за яких обставин наніс йому тяжкі тілесні ушкодження, після чого потерпілий помер. Цю розповідь лікар зафіксував за допомогою мобільного телефону і передав згодом слідчому. Слідчий, ознайомившись із змістом представленого відеозапису, прийняв рішення про затримання особи, на яку вказав потерпілий Ворона.

Оцініть рішення слідчого.

4. Біля будинку № 33 по вул. Ревуцького в м. Києві був виявлений труп чоловіка з ознаками насильницької смерті. Для проведення огляду місця події та огляду трупа слідчий запросив спеціаліста, судово-медичного експерта, двох оперативних працівників поліції. Поняті до участі у проведенні слідчої (розшукової) дії не залучалися у зв'язку із застосуванням відеозапису. Через декілька діб слідчий викликав вищезазначених учасників для допиту як свідків.

Оцініть дії слідчого. Чи допустив слідчий порушення норм КПК України? Якщо так, яке юридичне значення мають ці порушення?

5. На допит був запрошений свідок Таланов. На початку слідчої (розшукової) дії свідок Таланов заявив, що він кандидат юридичних наук і бажає складати протокол допиту та викладати свої показання у ньому власноручно. Слідчий не погодився з вимогою свідка і склав протокол допиту сам.

Чи допустив слідчий порушення норм КПК України?

6. Допитана у кримінальному провадженні свідок Тельнікова описала зовнішній вигляд і прикмети особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, передбачене ч. 2 ст. 187 КК України (розбій). Слідчий не з'ясовував, чи зможе свідок Тельнікова впізнати особу, яка вчинила розбій. У вчиненні цього кримінального правопорушення підозрювався Івашков.

Через декілька днів слідчий запросив свідка Тельнікову для проведення з її участю пред'явлення особи для впізнання. Перед тим як пред'явити підозрюваного Івашкова для впізнання, слідчий у відсутності свідка Тельнікової, наказав Івашкову зайняти місце між двома запрошеними чоловіками, які не мали відмінностей у віці, зовнішності та одязі.

Під час проведення впізнання свідок Тельнікова повідомила, що серед пред'явлених осіб, вона не впізнає особу, яка вчинила розбій.

Як повинен діяти слідчий в цій ситуації? Чи допустив слідчий порушення норм КПК України? Якщо так, то яке юридичне значення мають ці порушення?

7. Слідчий, з додержанням вимог кримінального процесуального законодавства, пред'явив потерпілому Панченку фотознімок підозрюваного Таварова для впізнання разом з іншими фотознімками. Потерпілий Панченко заявив, що він не може впізнати особу, яка вчинила проти нього кримінальне

правопорушення, по фотознімках, але зможе впізнати її коли побачить. У зв'язку з цим слідчий пред'явив потерпілому Панченку підозрюваного Таварова разом з іншими особами, які не мали різких відмінностей в зовнішності, віці та одязі. У результаті проведеного впізнання потерпілий Панченко вказав на Таварова, як особу, що вчинила кримінальне правопорушення, та пояснив за якими ознаками він його впізнав та за яких обставин бачив.

Оцініть дії слідчого і доказове значення пред'явлення для впізнання. Які існують види пред'явлення для впізнання?

8. Озеров підозрювався у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 366 КК України (службового підроблення). У кримінальному провадженні була проведена почеркознавча експертиза з метою встановлення особи, яка поставила підпис у фіктивних документах. Експерт надав висновок, що підписи виконані Озеровим. Проте, сторона захисту не погодилася з таким висновком експерта та виявила бажання самостійно залучити експерта для проведення експертизи.

Чи передбачена кримінальним процесуальним законодавством можливість сторони захисту залучати експертів для проведення експертизи? Якщо так, то який порядок залучення експертів стороною захисту?

Питання для самоконтролю:

1. Допит та його процесуальне оформлення.
2. Особливості виклику і допиту малолітньої або неповнолітньої особи.
3. Процесуальний порядок пред'явлення для впізнання.
4. Проведення допиту та пред'явлення для впізнання в режимі відеоконференції.
5. Особливості проведення окремих видів обшуку.
6. Отримання зразків для проведення експертизи
7. Негласні слідчі (розшукові) дії.
8. Види негласних слідчих (розшукових) дій.
9. Використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій у доказуванні та в інших цілях.
10. Загальні положення про втручання у приватне спілкування.

Теми рефератів, доповідей:

1. Застосування примусу під час проведення слідчих (розшукових) дій.
2. Отримання зразків для експертизи: порядок проведення та процесуальне оформлення.
3. Проникнення до житла чи іншого володіння особи до постановлення ухвали слідчого судді.
4. Допит свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні.

Завдання для індивідуальної роботи:

Проаналізуйте основні положення і сформулюйте пропозиції вдосконалення:

– Постанови пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 17.10.2014 року № 9 «Про узагальнення судової практики щодо розгляду слідчим суддею клопотань про надання дозволу на проведення обшуку житла чи іншого володіння особи»;

– Постанови пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 07.02.2014 року № 3 «Про узагальнення судової практики щодо розгляду слідчими суддею клопотань про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії»;

– Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні: наказ Генеральної прокуратури України, МВС України, Служби безпеки України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України № 114/1042/516/1199/936/1687/5 від 16.11.2012 року.

Література до теми:

[1-27, 58-60, 69, 72-79, 81-85, 92,95, 103, 115, 117-120, 126-131]

Тема 3. Доказування при застосуванні заходів забезпечення кримінального провадження

Семінарські заняття – 6 год.

Практичні заняття – 4 год.

Індивідуальна робота – 6 год.

Ключові терміни та поняття до теми:

Заходи забезпечення кримінального провадження; виклик; привід; накладення грошового стягнення; тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом; відсторонення від посади; тимчасовий доступ до речей і документів; тимчасове вилучення майна; арешт майна; запобіжні заходи; особисте зобов'язання; особиста порука; застава; домашній арешт; тримання під вартою; затримання.

Семінарське заняття 3.1

1. Поняття, види та класифікація заходів забезпечення кримінального провадження.

2. Запобіжні заходи: поняття та види.

3. Мета і підстави застосування запобіжних заходів.

4. Загальний порядок застосування запобіжних заходів.

5. Зміна чи скасування запобіжного заходу.

Семінарське заняття 3.2

1. Особисте зобов'язання та особиста порука.

2. Застава як запобіжний захід.

3. Домашній арешт: підстави та порядок застосування.

4. Тримання під вартою: підстави та порядок застосування, строки тримання особи під вартою.

5. Затримання: види та порядок застосування, момент та строки затримання.

Семінарське заняття 3.3

1. Виклик та привід у кримінальному процесі.
2. Тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом як захід забезпечення кримінального провадження.
3. Відсторонення від посади у кримінальному процесі.
4. Тимчасовий доступ до речей і документів під час кримінального провадження.
5. Тимчасове вилучення та арешт майна як заходи забезпечення кримінального провадження.

Практичне заняття 3.1

Під час самостійної підготовки слухачі письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

1. Павлюку було оголошено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 185 КК України (крадіжка за попередньою змовою групою осіб). Слідчий звернувся до слідчого судді з клопотанням, погодженим з прокурором, про застосування щодо Павлюка запобіжного заходу у вигляді застави, мотивуючи це тим, що за вказане кримінальне правопорушення передбачено покарання у вигляді обмеження волі на строк до 5 років або позбавленням волі на той самий строк.

Чи достатньо підстав для застосування запобіжного заходу у вказаній ситуації? Яке рішення має прийняти слідчий суддя за результатами розгляду цього клопотання?

2. Лозицькому було оголошено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 203² КК України (зайняття гральним бізнесом). Слідчий встановив, що підозрюваний через погрози схиляє свідків (очевидців кримінального правопорушення) до давання неправдивих показань, та звернувся з клопотанням, погодженим з прокурором, до слідчого судді про застосування Лозицькому запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту.

Визначте підстави застосування запобіжного заходу у цьому випадку.

Чи дотримані вимоги кримінального процесуального законодавства щодо умов застосування домашнього арешту стосовно Лозицького?

3. Слідчий здійснював кримінальне провадження, у якому Чистому було повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 121 КК України (умисне тяжке тілесне ушкодження). Відносно підозрюваного Чистого слідчим суддею за клопотанням слідчого, погодженого з прокурором, був обраний запобіжний захід у вигляді тримання під вартою. Під час подальшого провадження слідчий перекваліфікував дії Чистого й повідомив йому про зміну підозри на ст. 124 КК України (умисне заподіяння тяжких тілесних ушкоджень у разі перевищення меж необхідної оборони).

Чи повинен слідчий в цій ситуації вирішувати питання про зміну запобіжного заходу? Якщо так, то на якій підставі та в якому порядку?

4. Слідчий звернувся до слідчого судді з клопотанням, погодженим з прокурором, про застосування Антонову, підозрюваному у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 186 КК України (грабіж), запобіжного заходу у вигляді особистого зобов'язання. У клопотанні про застосування запобіжного заходу слідчий виклав обставини, які свідчать про наявність ризику того, що Антонов може незаконно впливати на свідка та потерпілого.

Виконання яких обов'язків слід покласти на підозрюваного Антонова під час обрання щодо нього особистого зобов'язання?

5. До слідчого, що здійснював кримінальне провадження, у якому Саприкіну було оголошено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 4 ст. 296 КК України (хуліганство, вчинене із застосуванням холодної зброї), звернулися 65-річний батько, 18-річний син і дружина підозрюваного з клопотанням передати їм Саприкіна на поруки. Усі троє гарантували забезпечення виконання підозрюваним покладених на нього обов'язків та, за необхідності, доставку його до органу досудового розслідування чи в суд на першу про те вимогу. Слідчий звернувся з клопотанням, погодженим з прокурором, до слідчого судді про застосування Саприкіну запобіжного заходу у вигляді особистої поруки.

Як слідчий суддя має вирішити заявлене клопотання? Які вимоги до поручителів встановлені КПК України?

6. Самсонову було оголошено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 121 КК України (умисне тяжке тілесне ушкодження). Слідчий звернувся до слідчого судді з клопотанням, погодженим з прокурором, про застосування Самсонову запобіжного заходу у вигляді застави на суму 10000 гривень та навів обставини, які свідчать, що Самсонов може незаконно впливати на свідків.

Як слідчий суддя має вирішити заявлене клопотання? Які вимоги щодо розміру застави визначені у КПК України?

7. 12 листопада о 16 год. 30 хв. Машков був затриманий уповноваженою службовою особою на підставі п. 2 ч. 1 ст. 208 КПК України за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 187 КК України (розбій, поєднаний з проникненням у житло). 14 листопада о 17 год. 00 хв. слідчий суддя задовольнив клопотання слідчого, погоджене з прокурором, та постановив ухвалу про застосування щодо підозрюваного Машкова запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою строком на 60 днів.

25 листопада Машков був звільнений з під варти, так як була внесена застава, визначена в ухвалі слідчого судді про обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою. У зв'язку з тим, що Машков, будучи належним чином повідомлений, не з'являвся за викликом до слідчого без поважних причин та не

повідомляв про причини своєї неявки, за рішенням слідчого судді 15 грудня застава була звернена в дохід держави, а відносно Машкова було прийнято рішення про зміну запобіжного заходу у вигляді застави на тримання під вартою.

З якого моменту слід обчислювати строк тримання під вартою підозрюваного Машкова? Який максимальний строк тримання під вартою може бути вказаний в ухвалі слідчого судді про зміну Машкову запобіжного заходу у вигляді застави на тримання під вартою? Назвіть максимальний строк тримання під вартою під час досудового розслідування.

8. 7 січня о 10 год. 00 хв. Петров був затриманий уповноваженою службовою особою на підставі п. 1 ч. 1 ст. 208 КПК України. 10 січня о 9 год. 00 хв. Петров був доставлений до суду для розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою. За результатами розгляду клопотання слідчий суддя постановив ухвалу про застосування стосовно Петрова запобіжного заходу у вигляді застави, і тому він був звільнений з-під варти 10 січня о 11 год. 30 хв.

Чи відбулося в описаній ситуації порушення норм кримінального процесуального законодавства? Якщо так, то яких саме?

Практичне заняття 3.2

Під час самостійної підготовки слухачі письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

1. У дворі будинку був виявлений труп жінки з ножовими пораненнями. Дані, що були отримані під час огляду місця події, давали підстави вважати, що жінка була вбита білявим чоловіком високого зросту, який був одягнений у світлу шкіряну куртку. Через 30 хвилин працівники поліції в кафе, що розташоване неподалік від місця події, виявили білявого чоловіка високого зросту, що був одягнений у світлу шкіряну куртку, на якій були плями бурого кольору, а на руках мали місце подряпини. Цей чоловік при появі міліціонерів почав нервувати й намагався вийти з приміщення кафе, однак був ними зупинений. Чоловік пред'явив документи на ім'я Рубана та повідомив, що він уже близько двох годин знаходиться в цьому кафе, а свою спробу вийти пояснив тим, що він раніше судимий і не має бажання зайвий раз спілкуватися з працівниками поліції. Рубан був доставлений до територіального органу Національної поліції.

Чи є підстави для затримання Рубана? Які вимоги кримінального процесуального законодавства має виконати уповноважена службова особа, що здійснила затримання особи, негайно після затримання?

2. Прохоров був затриманий працівниками поліції о 10 год. 10 хв. на місці вчинення квартирної крадіжки та доставлений до територіального органу Національної поліції о 11 год. 20 хв. Через зайнятість іншими справами протокол затримання було складено о 14 год. 00 хв., де вказали, що підставою затримання є “Підозра у вчиненні квартирної крадіжки”, а час затримання – “14 год. 00 хв.”.

Оцініть дотримання вимог кримінального процесуального законодавства при складанні протоколу затримання. З якого моменту особа вважається затриманою?

3. Свідок Іванова була викликана для проведення одночасного допиту зі свідком Потапенком. Вказані особи були завчасно повідомлені про виклик (було підтвердження отримання ними повістки про виклик). Проте ні Іванова, яка самотійно виховувала п'ятирічного сина, ні Потапенко на допит не з'явилися. При цьому Іванова не повідомила слідчого про причини свого неприбуття, а Потапенко зателефонував та сказав, що не прибуде у вказаний час, оскільки в цей день він має бути на іспиті в інституті.

Чи можна застосувати до Іванової та Потапенка заходи забезпечення кримінального провадження через неприбуття їх на виклик? Якщо так, то які саме?

4. Слідчий викликав Дронова по телефону для допиту як підозрюваного, але той відмовився з'являтися за викликом на тій підставі, що він не вважає себе підозрюваним, оскільки про підозру йому не повідомляли. Слідчий звернувся до слідчого судді з клопотанням про привід Дронова.

Дайте оцінку діям слідчого.

5. Лаврук, який працює водієм таксі, керуючи власним автомобілем у стані алкогольного сп'яніння, порушив правила дорожнього руху, внаслідок чого здійснив наїзд на пішохода та завдав йому тяжкі тілесні ушкодження. Лавруку було оголошено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 286 КК України. Слідчий, враховуючи обставини вчиненого та особу підозрюваного, за погодженням з прокурором звернувся до суду з клопотанням про відсторонення Лаврука від посади.

Оцініть ситуацію. Яке рішення повинен прийняти слідчий суддя у вказаній ситуації? Який захід забезпечення кримінального провадження доцільно було б застосувати стосовно Лаврука з метою недопущення повторного порушення правил дорожнього руху?

6. Щур разом з Присяжнюком здійснили кримінальне правопорушення, передбачене ч. 2 ст. 187 КК України (розбій, вчинений за попередньою змовою групою осіб). Щур був затриманий безпосередньо після вчинення кримінального правопорушення, а місцезнаходження Присяжнюка встановити не вдалося. Під час особистого обшуку затриманого Щура у нього було виявлено та вилучено мобільний телефон Присяжнюка.

Чи є фактичні підстави застосування у вказаній ситуації тимчасового доступу до речей чи документів?

Якщо так, то до яких саме речей чи документів слід здійснити тимчасовий доступ? Який процесуальний порядок здійснення цього заходу забезпечення кримінального провадження?

7. Під час здійснення обшуку квартири Іванова, підозрюваного у вчиненні квартирної крадіжки, слідчий виявив набір інструментів, пристосованих для відмикання замків. Обшук проводився відповідно до вимог, визначених у статтях 234–236 КПК України. Набору інструментів, пристосованих для відмикання замків, не було в переліку речей, які планувалося відшукати.

Чи може слідчий вилучити цей набір інструментів? Якщо так, то який процесуальний порядок подальших дій слідчого?

8. Слідчий встановив, що підозрюваний Юрченко розтрачує майно, на яке накладено арешт та передане йому на відповідальне зберігання.

Чи є ця обставина підставою для зміни обраного відносно Юрченка запобіжного заходу у вигляді особистого зобов'язання на більш суворий?

Питання для самоконтролю:

1. За якими критеріями можна класифікувати запобіжні заходи?
2. Вкажіть мету та підстави застосування запобіжних заходів.
3. У чому суть особистого зобов'язання?
4. Скільки поручителів може бути у підозрюваного, обвинуваченого?
5. У чому суть застави як запобіжного заходу?
6. Хто і за якими правилами визначає розмір застави?
7. У чому суть домашнього арешту як запобіжного заходу?
8. Які умови застосування запобіжного заходу – тримання під вартою?
9. З якого моменту обчислюється строк тримання під вартою?
10. Які види затримання передбачено в КПК України?
11. За що може бути накладене грошове стягнення?
12. У чому полягає тимчасовий доступ до речей і документів?
13. На яке майно можна накладати арешт?

Теми рефератів, доповідей:

1. Застосування запобіжного заходу у вигляді застави: історія розвитку та проблеми застосування.
2. Аналіз практики Європейського суду з прав людини щодо дотримання положень ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.
3. Міжнародні стандарти процедури затримання та взяття під варту.

Завдання для самостійної та індивідуальної роботи:

1. Проаналізуйте основні положення і запропонуйте вдосконалення:
 - Постанови Кабінету Міністрів України від 11 січня 2012 року № 15 “Про затвердження Порядку внесення коштів на спеціальний рахунок у разі застосування застави як запобіжного заходу;
 - Положення про порядок застосування електронних засобів контролю, затверджене Наказом МВС України від 09 серпня 2012 року № 696;
 - Постанови пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 19 грудня 2014 року № 14 “Про узагальнення судової практики застосування судами першої та апеляційної інстанцій

процесуального законодавства щодо обрання, продовження запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою”;

– Постанови пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 07 лютого 2014 року № 4 “Про узагальнення судової практики розгляду слідчим суддею клопотань про застосування заходів забезпечення кримінального провадження”.

Література до теми:

[4–6, 28, 52, 54, 68, 72–79, 82, 87, 92, 94, 108, 114, 116, 119-120]

Тема 4. Доказування у судових стадіях кримінального процесу

Семінарські заняття – 6 год.

Практичні заняття – 4 год.

Індивідуальна робота – 2 год.

Ключові терміни та поняття до теми:

Межі судового розгляду. Суть, структура і завдання підготовчої частини судового засідання. Поняття і завдання судового слідства. Порядок дослідження доказів в судовому засідання. Спрощений порядок судового слідства. Порядок судових дебатів. Промови і репліки сторін. Законність, обґрунтованість і вмотивованість судового рішення. Особливі порядки провадження в суді першої інстанції. Спрощене судове провадження щодо кримінальних проступків. Провадження в суді присяжних.

Семінарське заняття 4.1

1. Поняття, суть і значення підготовчого судового провадження.
2. Доказування на стадії підготовчого провадження.
3. Поняття, суть, значення та завдання стадії судового розгляду.
4. Доказування під час судового розгляду.
5. Провадження в суді присяжних.

Семінарське заняття 4.2

1. Поняття, завдання та основні риси апеляційного провадження.
2. Доказування в суді апеляційної інстанції.
3. Суть, завдання і значення касаційного провадження.
4. Доказування в суді касаційної інстанції.

Семінарське заняття 4.3

1. Порядок перегляду судових рішень Верховним Судом України.
2. Порядок перегляду судових рішень за нововиявленими обставинами.
3. Порядок перегляду судових рішень міжнародною судовою інстанцією.

Практичне заняття 4.1

Під час самостійної підготовки слухачі письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

1. Під час судового розгляду головуючий з'ясував, що потерпілий Маніта не з'явився у судове засідання без поважних причин.

Чи можливий, в цьому випадку, судовий розгляд за відсутності потерпілого? Чи може суд застосувати стягнення стосовно Маніти?

2. Під час оголошення складу суду і роз'яснення прав відводу обвинувачений заявив відвід одному з суддів, мотивуючи це тим, що останній був очевидцем кримінального правопорушення. Прокурор заперечував, звертаючи увагу суду на те, що, суддя не був допитаний як свідок, так як було допитано достатню кількість свідків.

Яке рішення повинен прийняти суд? Наявність яких обставин виключає участь судді у кримінальному провадженні?

3. Під час судового розгляду потерпілий Косянчук заявив клопотання про проведення повторної експертизи, мотивуючи це тим, що він не впевнений в об'єктивності експерта. Суд задовольнив клопотання і своєю ухвалою доручив проведення повторної експертизи в іншій експертній установі.

Чи правомірними є дії суду? У яких випадках суд має право своєю ухвалою доручити проведення експертизи експертній установі, експерту або експертам незалежно від наявності клопотання?

4. Під час судового розгляду було встановлено, що вбивство було вчинено не з корисливих, а з хуліганських мотивів.

Якими мають бути подальші дії суду у зв'язку з встановленими обставинами?

5. До судді звернувся один з обвинувачених з клопотанням про відкладення судового розгляду на 15 днів у зв'язку з тим, що його захисник приймає участь у іншому судовому засіданні.

Як вирішити заявлене клопотання?

6. У судовому засіданні обвинувачений заявив відвід прокуророві, при цьому зазначив, що останній не може бути об'єктивним державним обвинувачем у кримінальному провадженні з двох причин. По-перше, прокурор брав участь у проведенні досудового розслідування в кримінальному провадженні (давав слідчому вказівки про проведення слідчих(розшукових) дій). По-друге, даючи коментар події в ЗМІ прокурор вже висловив свою думку, що обвинувачений винуватий у інкримінованому йому кримінальному правопорушенні.

Чи буде задоволено заявлений відвід? Які повноваження прокурора в кримінальному провадженні? Чи були порушені вимоги кримінального процесуального закону прокурором?

Практичне заняття 4.2

Під час самостійної підготовки слухачі письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

1. Вироком місцевого районного суду обвинуваченого Петрова, який вчинив кримінальне правопорушення, передбачене ч. 3 ст. 187 КК України (розбій, поєднаний з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище), було повністю виправдано. Суддя мотивував своє рішення тим, що Петров зрозумів свою провину і пообіцяв виправитись. Прокурор подав апеляційну скаргу на це судове рішення, в якій просив його скасувати як необґрунтоване.

Яке рішення повинен прийняти апеляційний суд? В яких випадках суд апеляційної інстанції скасовує вирок суду першої інстанції?

2. 20 жовтня 2014 року місцевим районним судом було виправдано громадянина Волкова, якому було інкриміновано кримінальне правопорушення, передбачене ч. 1 ст. 186 КК України (відкрите викрадення чужого майна (грабіж)). 20 грудня 2014 року потерпіла подала апеляційну скаргу на судове рішення. Суддею-доповідачем було винесено ухвалу про залишення скарги без руху у зв'язку з тим, що були порушені строки апеляційного оскарження.

Варіант 1. Потерпіла порушила строки подання апеляційної скарги у зв'язку з тим, що перебувала в лікарні.

Варіант 2. Потерпіла порушила строки у зв'язку з тим, що перебувала у відпустці за кордоном.

Чи правомірні дії суду? Які строки подання апеляційної скарги?

3. Законний представник виправданого Уварова у касаційному порядку оскаржив ухвалу про застосування примусових заходів виховного характеру суду першої інстанції. Суд касаційної інстанції відмовив у задоволенні скарги, мотивуючи це тим, що це судове рішення не переглядалось в апеляційному порядку.

Чи правомірні дії суду касаційної інстанції? Які судові рішення можуть бути оскаржені в касаційному порядку?

4. Після відкриття касаційного провадження 4 травня 2014 року під час підготовки касаційного розгляду 16 травня 2014 року суддя-доповідач без виклику сторін надіслав копії ухвал про відкриття касаційного провадження учасникам судового провадження, а також витребував матеріали кримінального провадження. Засуджений у цьому кримінальному провадженні, що тримався під вартою, заявив клопотання участь в касаційному розгляді. Суддя відмовив у задоволенні такого клопотання, мотивуючи це тим, що етапування засудженого до місця касаційного розгляду неможливе у строк передбачений КПК України.

Чи були допущені суддею-доповідачем порушення кримінального процесуального закону? Якщо так, то які саме? У чому полягає суть підготовки касаційного розгляду?

5. 1 червня 2014 року до Верховного суду України надійшла заява від Галая

про перегляд судового рішення. Суд у задоволенні клопотання Галаю відмовив обґрунтувавши це тим, що заява подається протягом трьох місяців з дня ухвалення судового рішення, а судові рішення було ухвалено 17 січня 2014 року, і тим самим закінчились строки подання заяви про перегляд судового рішення.

Чи правильне рішення прийняв суд? Хто має право на звернення про перегляд судових рішень Верховним Судом України? У якому разі суд за клопотанням особи, яка подала заяву про перегляд судового рішення, може поновити цей строк?

6. 2010 року Прохоров був засуджений за вбивство Ігнатова за ч. 1 ст.115 КК України (вбивство, тобто умисне протиправне заподіяння смерті іншій людині) до 12 років позбавлення волі. Свою вину у вчиненні злочину Прохоров не визнав. У 2015 році до прокуратури звернувся Ващенко, який визнав себе винуватим у вчиненні вбивства Ігнатова. Проведеним досудовим розслідуванням було доведено, що вбивство винив Ващенко. Прокурор склав обвинувальний акт і направив його до суду першої інстанції. Копію обвинувального акту прокурор направив адміністрації місця відбуття покарання Прохорова з вимогою звільнити останнього від незаконного відбування покарання.

Чи були дотримані вимоги кримінального процесуального закону у цій ситуації? Яким повинен бути порядок дій учасників у цій ситуації?

Які підстави для здійснення кримінального провадження за нововиявленими обставинами?

Питання для самоконтролю:

1. Які межі судового розгляду у кримінальному провадженні?
2. Охарактеризуйте процесуальний порядок проведення процесуальних дій у режимі відеоконференції під час судового провадження.
3. Які заходи вживаються до порушників порядку судового засідання?
4. У чому полягають суть і завдання підготовчої частини судового розгляду?
5. Як встановлюється порядок дослідження доказів?
6. В чому полягає сутність судових дебатів?
7. Яка суть та призначення останнього слова обвинуваченого?
8. Які судові рішення приймаються на стадії судового розгляду?
9. Які питання вирішуються судом при ухваленні вироку?
10. В чому полягає суть провадження в суді присяжних?

Теми рефератів, доповідей:

1. Спрощене провадження щодо кримінальних проступків.
2. Фіксація перебігу судового засідання.
3. Судові дебати: історія та сучасність.

Завдання для самостійної та індивідуальної роботи:

Проаналізуйте і знайдіть недоліки таких нормативно-правових документів:

– Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 2 червня 2016 року // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 34. – Ст. 545;

– Постанова пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ № 11 від 17 жовтня 2014 року «Про деякі питання дотримання розумних строків розгляду судами цивільних, кримінальних справ і справ про адміністративні правопорушення» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua>.

Література до теми:

[4–6, 8, 12–14, 17–26, 72–79, 94, 100, 114, 116, 119, 120, 127, 128]

Тема 5. Доказування при здійсненні кримінального провадження в особливих порядках

Семінарські заняття – 8 год.

Практичні заняття – 6 год.

Індивідуальна робота – 4 год.

Ключові терміни та поняття до теми:

Кримінальне провадження на підставі угод; кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення; провадження щодо окремої категорії осіб; провадження щодо неповнолітніх; кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів виховного характеру; кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру; кримінальне провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю; кримінальне провадження на території дипломатичних представництв, консульських установ України, на повітряному, морському чи річковому судні, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні.

Семінарське заняття 5.1

1. Поняття та види особливих порядків кримінального провадження.
2. Особливості доказування при здійсненні кримінального провадження в особливих порядках.
3. Кримінальне провадження на підставі угод: види угод та загальний порядок їх судового провадження
4. Загальна характеристика процесу доказування у кримінальному провадженні на підставі угоди про примирення.
5. Загальна характеристика процесу доказування у кримінальному провадженні на підставі угоди про визнання винуватості.

Семінарське заняття 5.2

1. Особливості доказування під час кримінального провадження у формі приватного обвинувачення.
2. Особливості формування доказів та прийняття процесуальних рішень у кримінальному провадженні щодо окремої категорії осіб.

3. Доказування при здійсненні кримінального провадження щодо неповнолітніх.

4. Обставини, що підлягають встановленню у кримінальному провадженні щодо неповнолітніх

Семінарське заняття 5.3

1. Особливості доказування у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів виховного характеру.

2. Підстави застосування примусових заходів медичного характеру.

3. Особливості доказування у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру.

Семінарське заняття 5.4

1. Заходи щодо охорони державної таємниці.

2. Особливості доказування у кримінальному провадженні, яке містить державну таємницю.

3. Особливості доказування у кримінальному провадженні на території дипломатичних представництв, консульських установ України, на повітряному, морському чи річковому судні, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні

Практичне заняття 5.1

Під час самостійної підготовки слухачі письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

1. У кримінальному провадженні за ч.1 ст.185 КК України до слідчого з клопотанням звернувся громадянин Осіпов і заявив, що він визнає себе винуватим, домовився з потерпілим про примирення, у зв'язку з чим пропонує не проводити збирання доказів у цьому кримінальному провадженні, а одразу перейти до укладання угоди. Слідчий погодився з таким клопотанням і запропонував Осіпову і потерпілому укласти угоду про примирення.

Оцініть правомірність дій слідчого. Який порядок доказування у кримінальному провадженні щодо застосування угод?

2. Під час розгляду угоди про примирення судом під час підготовчого судового засідання захисник обвинуваченого став наполягати на дослідженні в суді всіх доказів. Суддя відповів, що такої необхідності немає тому що це не передбачено законом і одразу перейшов до винесення вироку.

Оцініть правомірність дій суду. Який порядок дослідження доказів під час розгляду угоди про примирення в суді.

3. Після винесення вироку судом на підставі угоди обвинувачений оскаржив вирок суду до апеляційної інстанції. У своїй скарзі він вимагав повторного дослідження всіх доказів у справі, для чого необхідно провести новий судовий

розгляд. Свої вимоги обвинувачений мотивував тим, що у нього є докази своєї невинуватості, які не були досліджені в суді, а саме двоє свідків, які готові підтвердити його алібі.

Оцініть правомірність скарги потерпілого. Який порядок оскарження вироку суду на підставі угоди?

4. У кримінальному провадженні щодо адвоката Попова слідчий провів обшук у службовому приміщенні адвоката. Під час обшуку слідчий вилучив всі документи, які були знайдені у приміщенні. При цьому Попов, який був присутній при обшуку зазначив, що частина документів містить інформацію, яка є адвокатською таємницею і вимагав від слідчого не вилучати ці документи. Слідчий не виконав цю вимогу. Під час дослідження вилучених документів слідчому стала відома інформація, яку Попову повідомляв підзахисний при здійсненні адвокатом своєї професійної діяльності. Ця інформація викривала підзахисного у вчиненні злочину.

Оцініть правомірність дій слідчого. Чи мають доказове значення вилучені слідчим документи?

5. З метою швидкого збору доказів у кримінальному провадженні за ч.3 ст.209 КК України слідчий, за згодою прокурора застосував такі негласні слідчі дії як аудіо, відео контроль особи і аудіо, відео контроль місця у відношенні народного депутата Антоновича. Після отримання необхідної доказової інформації і складення відповідних протоколів про проведені слідчі дії було повідомлено слідчого суддю.

Оцініть правомірність дій слідчого.

6. Слідчий отримав достовірну інформацію, що через 5 годин відбудеться отримання хабара на суму 10000 доларів суддею місцевого суду Грибовим. Слідчий вніс інформацію до ЄРДР і з метою збору доказів, за згодою прокурора застосував негласну (слідчу) дію – аудіо, відео контроль особи щодо судді, встановив відеоспостереження у кабінеті судді.

Оцініть законність дій слідчого. Який процесуальний порядок дій слідчого в такій ситуації?

7. У кримінальному провадженні щодо адвоката Сліпченка слідчий отримав інформацію про те, що докази, які мають значення для кримінального провадження знаходяться у гаражі адвоката або в його машині. Слідчий за згодою прокурора провів обшук у гаражі адвоката і одразу обшукав його машину про що склав відповідний протокол.

Оцініть правомірність дій слідчого.

8. Левченка, який є неповнолітнім, було затримано за вчинення тяжкого злочину. Його було допитано без участі захисника, після чого до нього був застосований запобіжний захід у вигляді тримання під вартою.

Чи буди допущені порушення вимог кримінального процесуального закону? Які запобіжні заходи можуть бути застосовані до неповнолітнього?

Практичне заняття 5.2

Під час самостійної підготовки слухачі письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

1. У кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення за ст.125 КК України слідчий повідомив потерпілому Волошину, що відповідно до закону потерпілий сам повинен зібрати всі необхідні докази у кримінальному провадженні і подати їх слідчому.

Чи правомірними є дії слідчого?

2. У кримінальному провадженні за підозрою неповнолітнього Кравченка у вчиненні злочину передбаченого ч. 3 ст. 185 КК України слідчий доказував наступні обставини: подію кримінального правопорушення; винуватість Кравченка у вчиненні кримінального правопорушення, розмір шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, а також розмір процесуальних витрат; обставини, які впливають на ступінь тяжкості вчиненого кримінального правопорушення, характеризують особу Кравченка. Після цього слідчий склав обвинувальний акт і направив матеріали кримінального провадження до суду.

Оцініть правомірність дій слідчого.

3. Десятирічний Сергій, вчинив злочин, передбачений ч. 1 ст. 186 КК України. Ухвалою місцевого суду до нього було застосовано один з примусових заходів виховного характеру. Дане рішення було оскаржене захисником неповнолітнього.

Чи правомірно вчинив суд? Які питання повинен з'ясувати суд при вирішенні питання про застосування примусових заходів виховного характеру? Який процесуальний порядок дострокового звільнення від застосування примусового заходу виховного характеру?

4. Бакун вчинив злочин передбачений ч. 1 ст. 296 КК України. Бакун стверджував, що він є неповнолітнім, але при ньому не було виявлено документів, які вказують на його вік.

Які повинен діяти слідчий? Зазначте обставини, що підлягають встановленню у кримінальному провадженні щодо неповнолітніх.

5. Для допиту неповнолітнього підозрюваного Родіонова слідчий запросив його батьків, представника поліції у справах дітей, адвоката, дитячого психолога. Під час проведення допиту з'ясувалося, що батьки Родіонова позбавлені батьківських прав, проте слідчий не звернув увагу на цю обставину і після завершення допиту став готувати обвинувальний акт.

Оцініть правомірність дій слідчого.

6. Перед допитом неповнолітнього потерпілого Дяченка слідчий попередив його про кримінальну відповідальність за відмову від давання показань і за завідомо неправдиві показання.

Під час ознайомлення з матеріалами досудового розслідування захисник підозрюваного Титова вказав слідчому, що слідчий не повинен був попереджати потерпілого перед допитом про кримінальну відповідальність за відмову від давання показань і за давання завідомо неправдивих показань, так як це суперечить закону. На думку адвоката слідчий грубо порушив закон, здійснив психологічний тиск на потерпілого у зв'язку з чим протокол допиту підозрюваного є недопустимим доказом. З вимогою про визнання протоколу допиту потерпілого недопустимим захисник звернувся до слідчого судді.

Оцініть ситуацію. Яке рішення повинен прийняти слідчий суддя?

7. Десятирічний Сергієнко, вчинив кримінальне правопорушення, передбачене ч. 1 ст. 186 КК України (хуліганство, тобто грубе порушення громадського порядку з мотивів явної неповаги до суспільства, що супроводжується особливою зухвалістю чи винятковим цинізмом). Ухвалою місцевого суду до нього було застосовано примусовий захід виховного характеру. Це рішення було оскаржене захисником неповнолітнього.

Чи правомірно вчинив суд? Які питання повинен з'ясувати суд при прийнятті рішення про застосування примусових заходів виховного характеру?

8. Громадянин Лазарчук вчинив кримінальне правопорушення у віці 17 років. На момент початку кримінального провадження, він досяг повноліття.

Чи поширюються на Лазарчука правила, що встановлюють особливості кримінального провадження щодо неповнолітніх?

Практичне заняття 5.3

Під час самостійної підготовки слухачі письмово вирішують запропоновані задачі. На занятті відбувається обговорення їх рішень та реферативних повідомлень.

1. У кримінальному провадженні щодо Нестерова за ч. 2 ст. 187 КК України було проведено психіатричну експертизу відповідно до якої Нестеров було визнано неосудним. Слідчим на момент завершення експертизи були встановлені наступні обставини: подія кримінального правопорушення; винуватість Нестерова у вчиненні кримінального правопорушення, розмір шкоди, завданої кримінальним правопорушенням. Також слідчий зібрав характеризуючі матеріали на Нестерова. Отримавши висновок психіатричної експертизи про неосудність Нестерова слідчий за згодою з прокурором виніс постанову про направлення кримінального провадження до суду для вирішення питання про застосування примусових заходів виховного характеру.

Оцініть правомірність дій слідчого. Які обставини підлягають встановленню під час досудового розслідування у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру?

2. Проніну було повідомлено про підозру у вчиненні злочину передбаченого ч.3 ст.186 КК України. Пронін повідомив що вчинив злочин спільно з своїм знайомим Ігоревим. Під час допиту Пронін поводив себе неадекватно весь час

голосно сміявся і розмовляв сам з собою. Слідчий призначив щодо Проніна психіатричну експертизу. Відповідно до висновку експертизи Проніна було визнано неосудним.

Допитаний Ігорев свою причетність до злочину категорично заперечив. На питання слідчого чому на місці події було знайдено запальничку з відбитками пальців Ігорева останній сказав, що запальничку у нього украв знайомий Пронін. Інших доказів щодо причетності Ігорева до злочину встановити не вдалося.

Чи мають доказове значення показання Проніна? Чи достатньо доказів у кримінальному провадженні для повідомлення про підозру Ігореву?

3. Під час кримінального провадження за підозрою Марченка у вчиненні злочину передбаченого ч. 4 ст. 296 КК України було проведено психіатричну експертизу відповідно до висновків якої Марченко є неосудним. Отримавши висновок експерта слідчий виніс постанову про визнання всіх доказів отриманих за участю Марченка недопустимими.

Оцініть правомірність дій слідчого. Який порядок визнання доказів недопустимими у кримінальному провадженні?

4. На транспортному морському судні України «Одеса», яке перебувало у Атлантичному океані матрос судна Лавочкін побив іншого матроса Линдіна внаслідок чого останній отримав перелом руки і струс головного мозку. Капітан судна Іщенко затримав Лавочкіна і ізолював його в окремій каюті. Для збору доказів капітан провів огляд місця події під час якого вилучив кастет зі слідами крові, допитав двох свідків, провів обшук особистих речей Лавочкіна, допитав Линдіна у якості потерпілого.

Оцініть правомірність дій капітана судна.

5. На території українського посольства в іноземній державі був затриманий громадянин цієї держави, який намагався встановити апаратуру для прослуховування у кабінеті посла України. Крім того було встановлено, що затриманий вкрав з сейфу у кабінеті посла 20000 доларів США.

Хто і які процесуальні дії щодо збирання доказів повинен провести у цій ситуації?

6. В ході кримінального провадження про пограбування, у вчиненні якого підозрювався 17-річний Петриняк, слідчий призначив психологічну експертизу. Перед експертом були поставлені такі запитання: який стан загального розвитку Хомчука; який розумовий рівень підозрюваного і його вплив на усвідомлення своїх дій при вчиненні злочину. Експерт-психолог порекомендував слідчому призначити психолого-психіатричну експертизу, оскільки він сам не в змозі відповісти на всі запитання, що їх поставив слідчий.

Як повинен діяти слідчий у цій ситуації?

7. Працівник посольства України в Польщі Соколюк посварився на території посольства з своїм колегою, який також працював у цьому посольстві Кротовим і

побив останнього, внаслідок чого Кротов втратив свідомість. Соколюк зняв з руки Кротова золотий перстень з діамантом і втік.

На наступний день, коли Соколюк прийшов на роботу, начальник служби охорони посольства Храпов затримав його, провів особистий обшук, допитав, відправив двох охоронців з завданням провести обшук до приміщення де проживав Соколюк на території Польщі. Охоронці виконали вказівку свого начальника і знайшли у квартирі, яку орендував Соколюк перстень Кротова. Храпов допитав охоронців у якості свідків, також допитав потерпілого Кротова, зібрав всі отримані матеріали і відправив Кротова у супроводі двох співробітників охорони посольства літаком до Києва, де Кротов був переданий працівникам поліції.

Оцініть ситуацію. Чи правомірними були дії керівника служби охорони? Чи мають зібрані матеріали доказове значення? Який порядок дій у цій ситуації передбачено законом?

8. У результаті проведення невідкладних слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні щодо неповнолітнього прокурор встановив підстави для закриття кримінального провадження.

Чи вправі прокурор закрити кримінальне провадження?

9. Досудовим розслідуванням було встановлено що злочин передбачений ч. 1 ст. 115 КК України (вбивство, тобто умисне протиправне заподіяння смерті іншій людині) вчинив Хилюк. Враховуючи, що Хилюк перебував на обліку у психіатра за місцем проживання, слідчий призначив психіатричну експертизу. Відповідно до висновку експертизи Хилюк не усвідомлював свої дії під час вчинення злочину і не міг керувати ними. Слідчий враховуючи тяжкість злочину, небезпеку Хилюка для оточуючих склав клопотання про обрання запобіжного заходу тримання під вартою. За результатом розгляду клопотання слідчим суддею було винесено ухвалу про обрання запобіжного заходу тримання під вартою. Після закінчення досудового розслідування слідчий склав обвинувальний акт і за згодою прокурора направив його до суду.

Чи були допущені порушення вимог кримінального процесуального закону в цій ситуації? Якщо так, то які саме? Які особливості кримінального провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру?

Питання для самоконтролю:

1. Порядок доказування угоди про примирення?
2. Визначте зміст угоди про визнання винуватості.
3. Охарактеризуйте загальний порядок судового провадження на підставі угоди.
4. Окресліть особливості проведення процесуальних дій та застосування заходів примусу щодо неповнолітніх підозрюваних, обвинувачених.
5. Визначте особливості досудового та судового кримінального провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру та щодо обмежено осудних осіб.
6. У чому полягає сутність продовження, зміни або припинення застосування

примусових заходів медичного характеру?

7. Охарактеризуйте місце проведення досудового розслідування кримінальних правопорушень, вчинених на території дипломатичних представництв, консульських установ, суден України.

Теми рефератів, доповідей:

1. Кримінальне провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю.

2. Кримінальне провадження на території дипломатичних представництв, консульських установ України, на повітряному, морському чи річковому судні, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні.

Завдання для самостійної та індивідуальної роботи:

1. Проаналізуйте і сформулюйте пропозиції вдосконалення основних положень:

– Постанови Пленуму Верховного Суду України «Про практику застосування судами України законодавства у справах про злочини неповнолітніх» від 16 квітня 2004 року № 5;

– Постанови Пленуму Верховного Суду України «Про практику застосування судами примусових заходів медичного характеру та примусового лікування» від 3 червня 2005 року № 7;

– Постанови Пленуму Верховного Суду України «Про практику розгляду судами справ про застосування примусових заходів виховного характеру» від 15 травня 2006 року № 2.

Література до теми:

[4–6, 25, 45, 57, 61, 72–79, 82, 98, 106, 113, 114, 119, 120, 132]

4. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ ДО ДИСЦИПЛІНИ:

Основна

1. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. // Права людини. Міжнародні договори України, декларації, документи. – К., 1992. – С. 18–24.
2. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 р. // Права людини. Міжнародні договори України, декларації, документи. – К., 1992. – С. 36–62.
3. Європейська конвенція з прав людини (Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4 листопада 1950 р.) // Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. – Амстердам – К., 1996. – С. 12–17.
4. Конвенція про дипломатичні зносини. Відень. 18 квітня 1961 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon1.rada.gov.ua
5. Конституція України від 28.06.1996 р. (із змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №30. – Ст. 141.

6. Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя): Закон України від 2 червня 2016 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon1.rada.gov.ua
7. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012. // Голос України. – 2012. – 19 травня (№ 90–91).
8. Кримінальний процесуальний кодекс України [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
9. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 р. // Офіційний вісник України. – 2012. – №62. – Ст. 2509.
10. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 2 червня 2011 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – №51. – Ст. 577.
11. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 22 лютого 2006 р. // Відомості Верховної Ради України . – 2006. – № 30. – Ст. 260.
12. Про державне бюро розслідувань: Закон України від 12 листопада 2015 р. // Голос України. – 2016. – 16 січня.
13. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України від 23 грудня 1993 р. // Голос України. – 1994. – 2 березня.
14. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві: Закон України від 23 грудня 1993 р. // Голос України. – 1994. – 2 березня.
15. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №47. – Ст. 256.
16. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14 жовтня 2014 року // Відомості Верховної Ради України. – 2014, – № 47. – Ст.2051.
17. Про Національну поліцію: Закон України від 02 липня 2015 року // [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55082.
18. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18 лютого 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – №22. – Ст. 303.
19. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30 червня 1993 р. // Голос України. – 1993. – 6 серпня.
20. Про попереднє ув'язнення: Закон України від 30 червня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – №35. – Ст. 360.
21. Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду: Закон України від 01.12.1994 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – №1. – Ст. 1.
22. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 року // Офіційний вісник України від 07.11.2014. – № 87. – Ст. 2471.
23. Про Службу безпеки України: Закон України від 25 березня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – №27. – Ст. 382.
24. Про судову експертизу: Закон України від 25 лютого 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – №28. – Ст. 232.

25. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – №41-45. – Ст. 529.
26. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення виконання кримінальних покарань та реалізації прав засуджених: Закон України від 7 вересня 2016 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – №43. – Ст. 736.
27. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення доступу до правосуддя осіб, які утримуються в установах попереднього ув'язнення та виконання покарань: Закон України від 7 вересня 2016 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – №43. – Ст. 735.
28. Порядок внесення коштів на спеціальний рахунок у разі застосування застави як запобіжного заходу: Постанова Кабінету Міністрів України від 11 січня 2012 р. №15 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon4.rada.gov.ua/laws/show/15-2012-%D0%BF.
29. Порядок інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 р. №1363 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1363-2011-%D0%BF.
30. Постанови Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах / упоряд. В. В. Рожнова, А. С. Сизоненко, Л. Д. Удалова. – К.: Паливода А.В., 2011. – 456 с.
31. Про реалізацію окремих положень Кримінального процесуального кодексу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 19 листопада 2012р. №1104 // Юридичний вісник України. Інформаційно-правовий банк. – 2013. – №3. – С. 4–8.
32. Про затвердження Інструкції з організації обліку та руху кримінальних проваджень: Наказ МВС України від 6 серпня 2012 р. №681.
33. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами внутрішніх справ у попередженні, виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень: Наказ МВС України від 23 серпня 2012 р. №700.
34. Інструкція з організації діяльності органів досудового розслідування МВС України: Наказ МВС України від 9 серпня 2012 р. №686.
35. Інструкція про порядок проведення процесуальних дій під час кримінального провадження на морському чи річковому судні України, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні, затв. Наказом Генерального прокурора України від 14 листопада 2012 р. №112. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon1.rada.gov.ua
36. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень: затв. наказом Міністерства юстиції України №53/5 від 08.10.1998 р.(зі змінами та доповненнями).
37. Положення про порядок ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань: Наказ Генеральної прокуратури України від 06 квітня 2016 р. № 139.

38. Положення про порядок застосування електронних засобів контролю: Наказ МВС України від 9 серпня 2012 р. № 696.
39. Порядок взаємодії між органами внутрішніх справ, закладами охорони здоров'я та прокуратури України при встановленні факту смерті людини: Наказ МВС, МОЗ, Генеральної прокуратури України від 28 листопада 2012 р. №1095/955/119.
40. Про затвердження Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні: Наказ ГПУ, МВС, СБУ, Мін'юсту, Державної прикордонної служби, Міністерства фінансів України від 16 листопада 2012 р. №114/1042/516/1199/936/1687/5.
41. Про затвердження Інструкції про порядок ведення єдиного обліку в органах поліції заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події: Наказ МВС України від 6 листопада 2015 р. №1377.
42. Про затвердження Інструкції про порядок залучення працівників органів досудового розслідування поліції та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України як спеціалістів для участі в проведенні огляду місця події: Наказ МВС України від 3 листопада 2015 р. № 1339.
43. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: Наказ МВС України від 07 липня 2017 р. № 575.
44. Про затвердження Концепції реформування освіти в Міністерстві внутрішніх справ України: Наказ МВС України від 25 листопада 2016 р. №1252.
45. Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні: Наказ Генерального прокурора України від 19 грудня 2012 р. №4 гн.
46. Про організацію реагування на повідомлення про кримінальні правопорушення, інші правопорушення, надзвичайні ситуації та інші події, та забезпечення оперативного інформування в органах і підрозділах внутрішніх справ України: Наказ МВС України від 22.10.2012 р. № 940.
47. Про деякі питання здійснення кримінального провадження на підставі угод: Інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 15 листопада 2012 р. №223-1679/0/4-12 // [Електронний ресурс]: – Режим доступу: sc.gov.ua/ua/2012_rik.html.
48. Про деякі питання здійснення слідчим суддею суду першої інстанції судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження: Інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 5 квітня 2013 р. №223-558/0/4-13 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: sc.gov.ua/ua/2013_rik.html.
49. Про деякі питання порядку застосування запобіжних заходів під час досудового розслідування та судового провадження відповідно до Кримінального процесуального кодексу України: Інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від

04 квітня 2013 р. №511-550/0/4-13 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: sc.gov.ua/ua/2013_rik.html.

50. Про деякі питання порядку здійснення судового провадження з перегляду судових рішень у суді апеляційної інстанції відповідно до Кримінального процесуального кодексу України: Інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ від 21.11.2012 р. №10-1717/0/4-12.
51. Про деякі питання порядку оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування: Інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 09.11.2012 р. №1640/0/4-12.
52. Рішення у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України про відповідність Конституції України (конституційність) положень ст. 150 КПК України щодо тяжкості злочину (справа про врахування тяжкості злочину при застосуванні запобіжного заходу): рішення Конституційного Суду України від 08.07.2003 р. // Вісник Конституційного Суду України. – 2003. – №3. – Ст. 34.
53. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 13 квітня 2014 р. Про невідкладні заходи щодо подолання терористичної загрози і збереження територіальної цілісності України : Указ Президента України від 14 квітня 2014 р. № 405/2014 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/go/405/2014.
54. Про узагальнення судової практики застосування судами першої та апеляційної інстанцій процесуального законодавства щодо обрання, продовження запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою: Постанова пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 19 грудня 2014 року № 14// [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://sc.gov.ua/ua/postanovi_zh_2014_rik.html
55. Про узагальнення судової практики розгляду слідчим суддею клопотань про застосування заходів забезпечення кримінального провадження: Постанова пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 07 лютого 2014 року № 4 // [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://sc.gov.ua/ua/postanovi_zh_2014_rik.html
56. Про узагальнення судової практики щодо розгляду слідчим суддею клопотань про надання дозволу на проведення обшуку житла чи іншого володіння особи: Постанова пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 17 жовтня 2014 року № 9 // [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://sc.gov.ua/ua/postanovi_zh_2014_rik.html

Додаткова

57. Азаров Ю. І. Доказування на досудових стадіях кримінального процесу : [навч.-метод. посіб.] / Ю. І. Азаров. – К. : Київ. Нац. ун-т внутр. справ, 2008. – 151с.
58. Актуальні питання доказів та доказування у кримінальному процесі : збірник матеріалів науково-практичної конференції (м. Київ, 27 лютого 2015 р.) / відп. ред. М.А. Погорецький ; Київський національний університет імені Т.

- Шевченка, Генеральна прокуратура України, Національна академія прокуратури України, Рада адвокатів м. Києва. – К. : Прецедент, 2015. – 193 с.
59. Алексійчук О. М. Предмет доказування у кримінальних справах про вбивства : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 "Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність" / Алексійчук О. М. – К., 2012. – 18 с.
 60. Багинець О. Вплив деяких правових презумпцій на предмет доказування у кримінальному провадженні / О.Багинець // Юрид. наука. – 2014. – №1. – С. 80-86.
 61. Басиста І. В. Доказування використання малолітньої дитини для заняття жебрацтвом: монографія / І. В. Басиста, С. О. Розкошинська. – Київ-Івано-Франківськ, 2017. – 201с.
 62. Вапнярчук В. В. Щодо концепцій недопустимості доказів / В. Вапнярчук // Право і суспільство. – 2016. – № 3. – С. 162-167.
 63. Галаган В.І. Процесуальний порядок і тактика отримання зразків для експертизи у кримінальному провадженні України : моногр. / В.І.Галаган, О.В. Козак. – [2-ге вид., переробл. Та допов.]. – Краматорськ: ТОВ «Каштан», 2015. – 224 с.
 64. Грошевий Ю. М. Докази і доказування у кримінальному процесі : [наук.-практ. посіб.] / Ю. М. Грошевий, С. М. Стахівський. – 2-е вид., стереот. – К. : КНТ, 2007. – 270 с.
 65. Даніель А. В. Використання результатів журналістських розслідувань у кримінальному процесуальному доказуванні/ А. В. Даніель // Науковий вісник НАВС. – К. : НАВС, 2016. – Вип. 1(98). – С. 172-181.
 66. Даніель А. В. Використання можливостей електронних засобів масової інформації у розслідуванні кримінальних правопорушень: автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / Даніель Анна Володимирівна; МВС України, НАВС. – Київ, 2017. – 20 с.
 67. Докази і доказування за новим Кримінальним процесуальним кодексом України (до 75-річчя з дня народження доктора юридичних наук, професора Михайла Макаровича Михеєнка): матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 6-7 грудня 2012 р., м. Київ. – Х. : Видавець Строков Д. В., 2013. – 376 с.
 68. Досудове розслідування в кримінальних провадженнях щодо застосування примусових заходів медичного характеру [Текст] : метод. Рек. / [Чернявський С.С., Вознюк А.А., Патик А.А., Аксенко В.Д. та ін.]. Київ : Нац. Акад. Внутр. Справ, 2016. – 48 с.
 69. Дубинський А. Я. Вибрані праці [Текст]: / А.Я. Дубинський [упор. Л.Д. Удалова, О.І. Галаган, Д.П. Письменний та ін.]. – Київ: Центр учбової літератури, 2014. – 430 с.
 70. Запотоцький А. П. Документи як процесуальні джерела доказів у кримінальному судочинстві : монографія / А. П. Запотоцький, Д. О. Савицький. – К. : Бізнес Медіа Консалтинг, 2011. – 220 с.
 71. Іщенко А. В. Теорія і практика криміналістичного забезпечення процесу доказування в розслідуванні злочинів / А. В. Іщенко, І. О. Ієрусалимов, Ж. В. Удовенко. – К. : Київ. нац. ун-ту внутр. справ, 2007. – 158 с.

72. Кайло І. Умови допустимості висновку експерта як джерела доказів / І. Кайло // Вісник прокуратури. – 2016. – № 2. – С. 102-113.
73. Карпушин С. Ю. Проведення слідчих (розшукових) дій : автореф. дис. на здобут. наук. ступ. кандид. юрид наук 12.00.09 «Кримін. процес та криміналістика; суд. експертиза; ОРД» / Карпушин Сергій Юрійович; МВС України. НАВС. – К., 2016. – 20 с.
74. Кастарнов Д. Б. Доказування обставин, які характеризують особу обвинуваченого (підозрюваного), у кримінальному провадженні: автореф. дис. на здобут. наук. ступ. кандид. юрид наук 12.00.09 «Кримін. процес та криміналістика; суд. експертиза; ОРД» / Кастарнов Дмитро Борисович; МВС України. НАВС. – К., 2016. – 20 с.
75. Кастарнов Д. Б. Доказування обставин, які характеризують особу обвинуваченого (підозрюваного), у кримінальному провадженні: [моногр.] / Кастарнов Д. Б., Азаров Ю. І. – К. : Видавничий центр «Кафедра», 2017. – 176 с.
76. Кваліфікація та розслідування кримінальних правопорушень проти порядку обігу грошей, цінних паперів, інших документів : [посіб.] / Е.М. Кісілюк, М.П. Климчук, О.Є. Омельченко, О.В. Процюк; [за ред. д.ю.н. С.С. Чернявського]. – К. : Вид-во Європейського ун-ту, 2014. – 112 с.
77. Коваленко Є. Г. Наукові засади кримінально-процесуального доказування : монографія / Коваленко Є. Г. – К. : ЮрІнком Інтер, 2011. – 444с.
78. Ковальчук С. О. Речові докази в кримінальному процесуальному законодавстві й доктрині кримінального процесу країн мусульманської правової системи / С. О. Ковальчук // Право і суспільство. – 2016. – № 5. – С. 168-173.
79. Колонюк В. Роль судової експертизи в процесі доказування при розслідуванні тероризму / В. Колонюк, Ю. Форіс // Протидія терористичній діяльності: міжнародний досвід і його актуальність для України. – К., 2016. – С. 171-172.
80. Конюшенко Я. Ю. Доказування на досудовому провадженні у кримінальному процесі України: автореф. дис. ... канд.юрид. наук (12.00.09) / Академія управління МВС України. – К., 2010. – 20с.
81. Костовська О. М. Доказування у справах про злочини приватного обвинувачення : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / Костовська О. М. – К., 2012. – 16 с.
82. Кравченко Н. С. Суб'єкти доказування цивільного позову в кримінальному провадженні: монографія / Н. С. Кравченко, Д. П. Письменний; МВС України, НАВС. – К. : Вид. центр «Кафедра», 2016. – 215 с.
83. Кримінальний процесуальний кодекс України : структурно-логічні схеми і таблиці, типові бланки та зразки процесуальних документів : науково-практичний посібник / [авт. кол.: Андреев Р. Г., Блажівський Є. М., Гошовський М. І. та ін.]. – К. : Алерта, 2012. – 736 с.
84. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар / За загальною редакцією професорів В. Г. Гончаренко, В. Т. Нора, М. Є. Шумила. – К. : Юстініан, 2012. – 1224 с.

85. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т. Т. 2 / Є. М. Блажівський, Ю. М. Грошевий, Ю. М. Дьомін та ін.; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. – Х. : Право, 2012. – 664 с.
86. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т. Т. 1 / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та ін.; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. – Х. : Право, 2012. – 768 с.
87. Кримінальний процесуальний кодекс України : Науково-практичний коментар / Відп. ред.: С. В. Ківалов, С. М. Міщенко, В. Ю. Захарченко. – Х. : Одиссей, 2013. – 1104 с.
88. Кримінальний процес : підручник / [О.В. Капліна, О.Г. Шило, В.Т. Трофименко та ін.] за заг. ред. О.В. Капліної, О.Г. Шило – Х. : Право, 2018. – 584 с.
89. Кримінальний процес [текст] : підручник. / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.
90. Мамка Г.М. Засади кримінального провадження : монографія. Київ : Грета, 2018. – 276 с.
91. Моторигіна М.Г. Сторона захисту в судовому провадженні в першій інстанції : монографія / М.Г. Моторигіна. – Харків : Оберіг, 2018. – 306 с.
92. Науково-практичний коментар до Кримінального процесуального кодексу України від 13 квітня 2012 року / За ред. О. А. Банчука, Р. О. Куйбіди, М. І. Хавронюка. – Х. : Фактор, 2013. – 1072 с.
93. Негласні слідчі (розшукові) дії: кримінально-процесуальні та криміналістичні аспекти підготовки і проведення : науково-практичний посібник / В.А. Колесник ; Академія адвокатури України. – К. : Прецедент, 2014. – 135 с.
94. Осетрова О. С. Визнання доказів недопустимими у кримінальному провадженні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / Осетрова Олена Станіславівна ; МВС України, НАВС. – К., 2016. – 20 с.
95. Особливості процесуального доказування у кримінальних провадженнях про злочини, вчинені на тимчасово окупованих територіях: Матеріали круглого столу 26 липня 2016 / ГПУ України, НАПУ України; Громадська орг-я «Всеукраїнська асоціація кримінального права». – К., 2016. – 174 с.
96. Охріменко І. М. Особливості призначення судово-психологічних експертиз щодо неповнолітніх під час розслідування кримінальних правопорушень / І. М. Охріменко, Г. О. Лузанова // Публічне право : наук.-практ. юрид. журн. – 2016. – № 1 (21). – С. 155-163.
97. Підюков П. Захист доказів і доказового провадження у кримінальному процесі України / П. Підюков, Я. Конюшенко // Вісн. Акад. управління МВС. – 2010. – № 2 (14). – С.109–117.
98. Погорецький М. Докази у кримінальному процесі. Використання матеріалів оперативно-розшукової діяльності для отримання доказів / М. Погорецький // Вісн. прокуратури. – 2003. – № 2. – С. 59–65.

99. Погорецький М. Доказування у кримінальному процесі: гносеологічні і правові питання / М. Погорецький // Вісн. Акад. правових наук України. – Х. : Право, 2008. – Вип. 3(54). – С. 266–275.
100. Рогатюк А. Імовірність у кримінальному процесі. Її значення при обґрунтуванні слідчим процесуальних рішень / А. Рогатюк // Вісн. прокуратури. – 2012. – № 4–5. – С. 115–121.
101. Рогальська В. В. Реалізація засади забезпечення презумпції невинуватості та доведеності вини у діяльності органів національної поліції/ В. В. Рогальська, О. О. Самойленко // Світовий досвід підготовки кадрів поліції та його впровадження в Україні : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., (17 бер. 2016 р., ДДУВС). – Кривий-Ріг : «Ліра ЛТД», 2016. – С. 541-543.
102. Рожнова В. В. Деякі міркування про право на подання доказів у кримінальному процесі / В. В. Рожнова // Роль та місце ОВС у розбудові демократичної правової держави : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 24 лют. 2012 р.). – О., 2012. – Ч. 1. – С. 241–242.
103. Рожнова В.В. Недопустимість доказів у кримінальному провадженні. // Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ . – 2013. - №1(5). – С.301-306.
104. Рожнова В. В. Невідповідність висновків суду першої інстанції фактичним обставинам кримінального провадження. / В. В. Рожнова, І. І. Котубей – К. : КНТ, 2015. – 182 с.
105. Савицький Д. О. Доказування у справах про злочини приватного обвинувачення : монографія / Д. О. Савицький, О. М. Костовська. – Львів : Каменяр, 2012. – 235 с.
106. Сапін О. Проблеми збирання доказів прокурором під час особливого режиму досудового розслідування/ О. Сапін // Протидія терористичній діяльності : міжнародний досвід і його актуальність для України. – К., 2016. – С. 309-310.
107. Сергєєва Д. Б. Співвідношення пізнання і доказування у кримінальному процесі / Д. Б. Сергєєва // Наук. вісн. Київ. нац. ун-ту внутр. справ. – К., 2010. – Вип. 4(71). – С.144–149.
108. Сизоненко А. С. Використання доказів, отриманих на території інших країн, в кримінальному процесі України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза» / Сизоненко А. С. – К., 2004. – 18 с.
109. Складання кримінально-процесуальних документів у досудовому провадженні. – К. : КНТ, 2013. – 376 с.
110. Соколова Я. Висновок лінгвістичної експертизи мовлення як процесуальне джерело доказів у кримінальних провадженнях про злочинит проти основ = національної безпеки України/ Я. Соколова // Протидія терористичній діяльності: міжнародний досвід і його актуальність для України. – К., 2016. – С. 319-322.
111. Спільник С. Діяльність прокурора щодо забезпечення збирання допустимих доказів у кримінальному провадженні / С. Спільник, О. Комарницька // Вісник прокуратури. – 2016. – № 2. – С. 75-83.

112. Стахівський С. Внутрішнє переконання, оцінка доказів та їх процесуальних джерел / С. Стахівський // Підприємництво, господарство і право. – 2005. – № 7. – С. 127–128.
113. Стахівський С. М. Кримінально-процесуальні засоби доказування : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза» / Стахівський С. М. – К., 2005. – 30 с.
114. Стахівський С. М. Теорія і практика кримінально-процесуального доказування : монографія / Стахівський С. М. – К. : Нац. акад. внутр. справ України, 2005. – 271 с.
115. Стахівський С. М. Слідчі дії як основні засоби збирання доказів : [наук. – практ. посіб.] / Стахівський С. М. – К. : Атіка, 2009. – 64 с.
116. Степанов О. С. Належність та допустимість доказів у кримінальному процесі України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 "Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза" / Степанов О. С. – К., 2007. – 16 с.
117. Стоянов М. М. Властивості доказів у кримінальному процесі України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 "Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза" / Стоянов М. М. – О., 2010. – 20 с.
118. Теорія судових доказів в питаннях та відповідях [текст] навч. посіб. / [Л.Д. Удалова, Д.П. Письменний, О.Ю. Азаров та ін.]. – К. : «Центр цчбової літератури», 2015. – 104 с.
119. Терещенко Ю. В. Процесуальні дії як способи формування доказів у досудовому провадженні : монографія / Ю. В. Терещенко. – Львів : Галицько-Волинська Спілка, 2012. – 166 с.
120. Тютюнник В. В. Інститут допустимості доказів як гарантія ухвалення законного та обґрунтованого вироку суду: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / Тютюнник В'ячеслав Володимирович; Мін-во освіти і науки України; Нац. юрид. ун-т ім. Я. Мудрого. – Харків, 2016. – 20 с.
121. Удалова Л.Д. Вербальна інформація у кримінальному процесі України: монографія / НАВСУ. – К.: Паливода А.В., 2006. – 321с.
122. Удалова Л. Д. Предмет доказування у справах, що закриваються провадженням за nereабілітуючими підставами : монографія / Л. Д. Удалова, Н. З. Рогатинська. – К. : КНТ, 2009. – 150 с.
123. Удалова Л. Д. Суб'єкти кримінально-процесуального доказування / Л. Д. Удалова, О. В. Рибалка. – К. : КНТ, 2012. – 160 с.
124. Удалова Л.Д. Кримінальний процес в питаннях і відповідях. Четверте видання, перероблене і доповнене / Л.Д. Удалова, В.В. Рожнова, Д.О. Савицький, О.Ю. Хабло, О.В. Римарчук. – К. : КНТ, 2016. – 269 с.
125. Фомічов К. С. Доказування у справах про злочини, пов'язані з незаконним заволодінням суб'єктами господарювання: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / Фомічов К. С. – К., 2012. – 16 с.

126. Форостяний А.В. Щодо розширення предмету доказування у кримінальному провадженні / А.В. Форостяний // Юридична наука. – 2015 – № 3. – С.152-158.
127. Цехан Д. М. Теоретичні основи використання цифрових доказів у кримінальному процесі / Д. М. Цехан // Південноукраїнський правничий часопис. – 2012. – № 1. – С. 207–210.
128. Шевчишен А. Можливості збирання доказів і розшуку при здійсненні окремих негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальних провадженнях про корупційні злочини у сфері службової та проф. діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг/ А. Шевчишен // Право України. – 2016. – № 10. – С. 177-185.
129. Шумило М. Є. Непрямі докази в кримінальному процесі України : монографія / Шумило М. Є. – Х. : СПД ФО Брові О. В., 2012. – 206 с.
130. Шумило М. Є. Докази досудового і судового провадження: проблема функцій та співвідношення / М. Є. Шумило // Юридичний вісник України. – 2013. – № 40 (953). – С. 6–7.
131. Юсупов В. В. Особливості перевірки алібі у досудовому слідстві / В. В. Юсупов // Наук. вісн. Нац. акад. внутр. справ України. – К., 2003. – Вип. 2. – С. 233–244.
132. Ясинок М. Висновок експерта як доказ у справах щодо обсягу правосуб'єктності фізичних осіб / М. Ясинок // Право України. – 2010. – № 3. – С.146–152.

11. Інформаційні ресурси

1. Офіційне Інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>).
2. Сайт Верховної Ради України (<http://www.rada.gov.ua>).
3. Верховний Суд України (<http://www.scourt.gov.ua>).
4. Вищий господарський суд України (<http://www.arbitr.gov.ua>).
5. Урядовий портал – єдиний веб-ресурс органів виконавчої влади України (<http://www.kmu.gov.ua>).
6. Міністерство внутрішніх справ України (<http://www.mvs.gov.ua>).
7. Міністерство оборони України (<http://www.mil.gov.ua>).
8. Міністерство освіти і науки України (<http://www.mon.gov.ua>).
9. Державний комітет архівів України (<http://www.scarch.kiev.ua>).
10. Державний комітет у справах охорони державного кордону України (<http://www.prv.gov.ua>).
11. Державний комітет статистики України (<http://www.ukrstats.gov.ua>).
12. Державна податкова адміністрація України (<http://www.sta.gov.ua>).
13. Державна митна служба України (<http://www.costoms.gov.ua>).
14. Служба безпеки України (<http://www.ssu.gov.ua>).
15. Управління державної охорони України (<http://www.dso.kiev.ua>).
16. Головне управління державної служби України (<http://www.guds.gov.ua>).
17. Сайт Ради національної безпеки і оборони України (<http://www.raibow.gov.ua>).
18. Вища рада юстиції України (<http://www.vru.gov.ua>).
19. Головне державне об'єднання правової інформації та пропаганди правових знань Міністерства юстиції України (<http://www.gdo.kiev.ua>).

20. Головне управління ДАІ МВС України (<http://www.sai.mia.gov.ua>).
21. Департамент спеціальних телекомунікаційних систем та захисту інформації Служби безпеки України (<http://www.dstszi.gov.ua>).
22. Інформаційний центр Міністерства юстиції України (<http://www.informjust.kiev.ua>).
23. Бібліотека Верховної Ради України (<http://www.rada.kiev.ua>).
24. Державна науково-технічна бібліотека України (<http://www.gntb.n-t.org>).
25. Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія» (<http://www.ukma.kiev.ua>).
26. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua>).
27. Українська асоціація прокурорів (<http://www.uap.org.ua>).
28. Ресурси українського Інтернету на правову тематику (<http://www.lawukraine.com>).

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Поняття, суть і завдання кримінального процесу.
2. Кримінальне процесуальне право і його місце в системі інших галузей права.
3. Історичні форми кримінального процесу.
4. Кримінальний процес як навчальна дисципліна, її роль у підготовці фахівців-правознавців.
5. Поняття стадії кримінального процесу.
6. Система стадій кримінального процесу, їх загальна характеристика, завдання та особливості.
7. Кримінально-процесуальні функції, їх види і значення.
8. Поняття, структура і особливості кримінально-процесуальних правовідносин.
9. Кримінально-процесуальна форма.
10. Уніфікація і диференціація процесуальної форми, сучасні проблеми удосконалення кримінально-процесуальної форми.
11. Гарантії у кримінальному судочинстві, їх характеристика.
12. Кримінально-процесуальні акти, їх види і значення.
13. Джерела кримінального процесуального права України.
14. Поняття кримінального процесуального закону та його значення.
15. Структура Кримінального процесуального кодексу України.
16. Поняття, структура і види кримінальних процесуальних норм.
17. Чинність кримінального процесуального закону у просторі, часі і щодо осіб.
18. Значення роз'яснень Пленуму Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, відомчих нормативних актів МВС і Генеральної прокуратури України для кримінального судочинства.
19. Умови застосування кримінального процесуального закону за аналогією.

20. Поняття та значення засад кримінального провадження.
21. Система засад кримінального судочинства і правові гарантії їх реалізації.
22. Рівність перед законом і судом.
23. Забезпечення права на свободу та особисту недоторканність.
24. Недоторканність житла чи іншого володіння особи.
25. Таємниця спілкування, невтручання у приватне життя.
26. Презумпція невинуватості.
27. Забезпечення права на захист.
28. Змагальність сторін.
29. Диспозитивність як засада кримінального провадження.
30. Гласність і відкритість судового розгляду.
31. Поняття суб'єктів кримінального процесу, їх місце і роль у кримінальному провадженні.
32. Сторони та інші учасники кримінального провадження.
33. Класифікація суб'єктів у теорії кримінального процесу.
34. Суд, суддя в кримінальному процесі.
35. Функції та повноваження суду (судді).
36. Слідчий суддя в досудовому провадженні.
37. Прокурор у кримінальному процесі та його процесуальне становище у різних стадіях кримінального процесу.
38. Органи досудового розслідування та їх компетенція.
39. Керівник органу досудового розслідування.
40. Процесуальне становище слідчого органу досудового розслідування в кримінальному процесі.
41. Процесуальна самостійність і незалежність слідчого.
42. Підозрюваний та обвинувачений, їх права та обов'язки.
43. Потерпілий як учасник кримінального процесу.
44. Захисник і його процесуальне становище.
45. Представники та законні представники потерпілого, їх права та обов'язки.
46. Представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, як суб'єкт кримінального процесу.
47. Експерт і спеціаліст у кримінальному провадженні, відмінність в їхньому процесуальному становищі.
48. Свідок, його права та обов'язки. Особи, які не можуть бути допитані як свідки.
49. Обставини, що виключають можливість участі в кримінальному провадженні.
50. Забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному провадженні.
51. Поняття, сутність і значення кримінально-процесуального доказування.
52. Елементи кримінально-процесуального доказування.
53. Предмет, межі і суб'єкти доказування у кримінальному провадженні.
54. Обов'язок доказування у кримінальному процесі.
55. Особливості доказування в окремих стадіях кримінального провадження.
56. Поняття доказів та їх класифікація.

57. Поняття джерел доказів та їх види.
58. Способи збирання доказів та їх процесуальних джерел.
59. Перевірка і оцінка доказів та їх джерел.
60. Належність, достовірність і допустимість доказів.
61. Умови визнання доказів недопустимими.
62. Достатність доказів для прийняття рішення у кримінальній справі.
63. Моральні засади доказування.
64. Показання свідків і потерпілих.
65. Речові докази, строки і порядок їх зберігання.
66. Документи, як джерела доказів.
67. Висновок експерта і його доказове значення.
68. Поняття шкоди завданої кримінальним правопорушенням.
69. Поняття і значення цивільного позову у кримінальному провадженні.
70. Переваги спільного розгляду цивільного позову і матеріалів кримінального провадження.
71. Підстави і порядок пред'явлення цивільного позову.
72. Особливості досудового провадження, в якому заявлено цивільний позов.
73. Процесуальні засоби забезпечення відшкодування, завданої кримінальним правопорушенням, шкоди та можливої конфіскації майна.
74. Поняття, значення, види і правила обчислення процесуальних строків.
75. Порядок подовження, зупинення і відновлення процесуальних строків.
76. Процесуальні витрати, їх поняття, види і значення.
77. Визначення розміру та розподіл процесуальних витрат.
78. Поняття заходів забезпечення кримінального провадження та їх види.
79. Правила застосування заходів забезпечення кримінального провадження.
80. Виклик слідчим, прокурором, судовий виклик і привід.
81. Порядок вирішення питання про накладення грошового стягнення.
82. Тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом, порядок та строки тимчасового обмеження у користуванні спеціальним правом.
83. Відсторонення від посади: порядок застосування та строки.
84. Тимчасовий доступ до речей і документів.
85. Тимчасове вилучення майна: підстави та процесуальний порядок проведення.
86. Арешт майна. Підстави для арешту майна. Клопотання про арешт майна та його розгляд.
87. Поняття, підстави та мета застосування запобіжних заходів.
88. Особисте зобов'язання.
89. Особиста порука.
90. Домашній арешт.
91. Застава, визначення її розміру та порядок внесення.
92. Застосування електронних засобів контролю.
93. Тримання під вартою як запобіжний захід. Підстави та процесуальний порядок тримання особи під вартою.
94. Строки тримання під вартою і порядок їх продовження.
95. Затримання з метою приводу.

96. Затримання особи без ухвали слідчого судді, суду. Строки затримання.

97. Застосування запобіжних заходів щодо неповнолітніх.

98. Підстави і процесуальний порядок скасування чи зміни запобіжного заходу.

Навчально-методичні матеріали з доказування у кримінальному провадженні підготовлені: професором кафедри кримінального процесу НАВС, кандидатом юридичних наук, доцентом О. Є. Омельченком; професором кафедри кримінального процесу НАВС, кандидатом юридичних наук, професором, заслуженим юристом України Д. П. Письменним. За загальної редакції завідувача кафедри кримінального процесу НАВС, кандидата юридичних наук, доцента В. В. Рожної.

Обговорені і схвалені на засіданні кафедри кримінального процесу 7 червня 2018 р., протокол № 32.